

Nemzetpolitikai összefoglaló

2014. 39. hét

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

Közvitán az RMDSZ autonómiatervezete

Jelentős médiaérdeklődés közepette sajtótájékoztató keretében ismertette az RMDSZ által kidolgozott autonómiatervezetet Kelemen Hunor. A szövetség elnöke kolozsvári sajtóértekezletén elmondta, a Székelyföld számára autonómiát előirányzó törvénytervezet nagyon erős jövőképet kínál a régió, sőt Erdély magyar közössége számára, megteremtve az intézményes keretet nemzeti identitásának biztonságához. A politikus nagyon fontosnak nevezte, hogy a legitim, alkotmányos, a jogállami elveket és értékeket tiszteletben tartó dokumentum úgy kerüljön közvitára, hogy ne lehessen megkérdőjelezni az RMDSZ stabilizáló tényezői szerepét. Preambulumában a státútum hivatkozik az 1918-as gyulafehérvári kiáltványra és a Románia által az elmúlt 25 évben ratifikált nemzetközi szerződésekre. A vitaanyag nem a román állam területi integritását sértve tesz javaslatot a Székelyföld önrendelkezésére, hanem a dél-tiroli autonómiamodellt a román jogi környezetbe átültetve biztosítana autonómiát az egységes és oszthatatlan román állam keretében Maros, Kovászna és Hargita megye településeinek. A dokumentum értelmében nem a történelmi Székelyföld, hanem Hargita, Kovászna és Maros megye jelenlegi határain belül jönne létre az autonóm régió. Megmaradnának a megyei intézmények is, ugyanakkor szabályozná a tervezet a nyelvhasználatot, biztosítva a különböző intézményekben az etnikai arányosság elvét. Kelemen Hunor elmondta, a magyar nyelv hivatalos státust kapna a régióban, a hivatalos dokumentumokat két nyelven bocsátanák ki, ezeket pedig elismernék az egész országban. Az igazságszolgáltatásban a bírák és ügyészek kiválasztása során nem az etnikum, hanem a nyelvtudás lenne a mérvadó. Kelemen Hunor elmondta, az RMDSZ nem tűzött ki időpontot arra, hogy mikor nyújtja be a törvénytervezet a bukaresti parlamentben. „Ennél sokkal fontosabb beindítani, lebonyolítani a közvitát a törvénytervezetről, az, hogy a többségi társadalom felé hozzunk olyan érveket, amelyek meggyőzik arról, hogy nem ellene, a román állam ellen szól ez a kezdeményezés. Arról kell meggyőznünk őket, hogy az RMDSZ is, az erdélyi magyarság is stabil, a térségben erőt felmutatni képes Romániában érdekeltek” – hangsúlyozta a szövetségi elnök, hozzátéve, a javaslatról Bukarestben, Craiován és Jászvásáron is rendeznek közvitát. Az RMDSZ elnöke megismételte korábban hangoztatott álláspontját, miszerint az autonómiatervezetet nem lehet elfogadtatni a törvényhozásban a hatályos román alkotmány módosítása nélkül.

Rajthoz állhat Szilágyi Zsolt: összegyűlt a 200 ezer aláírás

Az Erdélyi Magyar Néppárt (EMNP) és partnerei összegyűjtötték az aláírásokat ahhoz, hogy Szilágyi Zsolt EMNP-alelnök elindulhasson a romániai elnökválasztási versenyben – jelentette be vasárnap Kolozsváron Toró T. Tibor. A párt elnöke szimbolikusan kétszázezredikként írta alá a Szilágyi Zsoltot támogató ívet a sajtótájékoztató keretében, azonban közölte, további 10–20 ezer aláírás ellenőrzése még hátravan. Toró ugyanakkor közölte, az EMNP kedden délután nyújtja be Szilágyi Zsolt jelölését, és az ezt támogató

aláírásokat a Központi Választási Irodához. „Az aláírásgyűjtéssel olyan feladatot vállaltunk, amely látszólag meghaladta az erőnket, de végig bíztunk benne, hogy sikerülni fog” – jegyezte meg Toró T. Tibor. A pártelnök köszönetet mondott a párt önkénteseinek, valamint az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanácsnak (EMNT), a Székely Nemzeti Tanácsnak (SZNT), a Magyar Polgári Párt (MPP) egyes helyi szervezeteinek és a Minta ifjúsági szervezetnek az elvégzett munkáért. Toró T. Tibor megjegyezte, sok román aláíró is támogatta Szilágyi Zsolt indulását, amit annak tulajdonított, hogy a párt által javasolt föderalista berendezkedés a román érdeklődők figyelmét is felcsigázta. A pártelnök azokról a „híresztelésekről” is beszámolt, amelyek szerint a nagy parlamenti pártok nem fogják megengedni, hogy a parlamenten kívüli pártok jelöltjei és független jelöltek is elinduljanak a választási versenyben. Hozzátette, volt már erre példa, amikor 2004-ben „mondvacsínált” indokokkal akadályozták meg a Magyar Polgári Szövetség választási indulását. „Hiszünk a jogállamiságban, bízunk benne, hogy ez nem fog bekövetkezni” – jelentette ki Toró T. Tibor és hozzátette: a romániai demokrácia próbája lesz az, hogy engedik-e elindulni a választási versenyben a parlamenten kívüli pártok jelöltjeit. Tőkés László, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács elnöke és Izsák Balázs, a Székely Nemzeti Tanács (SZNT) elnöke egyébként közös közleményben szólította fel az erdélyi magyarokat Szilágyi Zsolt támogatására. A két politikus szerint Szilágyi Zsolt támogatása egyet jelent az erdélyi magyarság autonómiatörekvéseinek támogatásával. Úgy vélték, az elnökválasztásra készülő két magyar jelölt, Kelemen Hunor és Szilágyi Zsolt közül csak az utóbbi képviseli hitelesen azokat a célokat, amelyek mellett 1992-ben a Kolozsvári nyilatkozatban kötelezte el magát az erdélyi magyarság érdekképviselete. „Felelős módon állítjuk: Kelemen Hunor sem pártelnökként, sem államelnökjelöltként nem alkalmas közösségünk képviseletére, autonómiaprogramjának hiteles megjelenítésére” – áll a felhívásban.

Megnyitották a Sapientia 14. tanévvét

Vállalja a versenyt a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem (EMTE), amelynek oktatói a diákoktól is ezt várják el, hiszen a felsőoktatási intézmény olyan embereket nevel ki, akik közösséget alkotnak, és azonos értékeket vallnak – jelentette ki Dávid László rektor a Sapientia EMTE keddi kolozsvári tanévnyitóján. Dávid rámutatott: a felsőoktatási intézménynek idén meg kellett hosszabbítania intézményes akkreditációját, ugyanis már öt éve annak, hogy a Román Felsőfokú Oktatás Minőségét Biztosító Hatóság (ARACIS) elvégezte az akkreditációhoz szükséges vizsgálatokat. A Sapientia EMTE kedden tizennegyedik tanévvét kezdte meg: Kolozsváron, Csíkszeredában és Marosvásárhelyen összesen 30 alapképzést és nyolc magiszteri képzést indítottak, a hallgatókat pedig mintegy 220 oktató tanítja. Dávid László emlékeztetett: az intézmény a 28 romániai magánegyetem rangsorában az első helyet foglalja el, míg az ország összesen 75 felsőoktatási intézménye közül a huszadik. A tanévnyitón Wetzl Tamás nemzetpolitikáért

felelős helyettes államtitkár is részt vett, aki kifejtette: a magyar kormány büszke az általa finanszírozott Sapiaientia EMTE-re, amely „nem vált diplomagyárrá, évente pedig hét–nyolc helyet lép előre az egyetemeket osztályozó ranglistákon”. Hozzátette: világszínvonalú egyetemet szeretnének, ugyanis a felsőoktatásba fektetett energia busásan megtérül. Tonk Márton, a Sapiaientia kolozsvári karának dékánja arról értekezett, hogy a romániai magyarság demográfiai csökkenésének megakadályozásához szükség van független, autonóm magyar intézményekre, ezért a Sapiaentiának feladata van: szakmai tudást, tartást és identitást kell nyújtania diákjainak. Horváth Anna, Kolozsvár alpolgármestere szintén hangsúlyozta: az iskola hatékonyan szól bele a nemzeti közösség alakulásába.

Elutasították az állampolgársági törvénnyel kapcsolatos beadványt

Formai okokra hivatkozva elutasította a szlovák alkotmánybíróság szerdán a szlovák állampolgársági törvénynek az alkotmánnyal való összeegyeztethetőségének vizsgálatát célzó beadványt, amelyet a pozsonyi törvényhozás képviselőinek egy csoportja kezdeményezett még 2011-ben. Az Alkotmánybíróságnak jelenleg 13 helyett csak 11 bírója van, a többséghez pedig 7 szavazat kell. Ezt egyik vélemény sem szerezte meg, így formai okokból elutasították a három évvel ezelőtt benyújtott beadványt. A többszöri elnapolást követően most elutasított beadványban annak kezdeményezői arra hivatkoztak, hogy a szlovák állampolgársági törvény - amelynek alapján százakat fosztottak meg szlovák állampolgárságuktól, miután azok felvették egy másik országét - nem egyeztethető össze a szlovák alaptörvénnyel, mely kimondja: akarata ellenére senkit nem lehet megfosztani szlovák állampolgárságától. Gál Gábor, a beadványt megfogalmazók jogi képviselője elmondta, hogy mérlegelik az állampolgárságról szóló törvény vizsgálatának beadását a nemzetközi emberjogi bíróságra. „Úgy néz ki, hogy az alkotmánybíróságnak nincs saját véleménye ezzel az ügygel kapcsolatban, holott ennek következtében szlovák állampolgárok vesznek el az állampolgárságukat. Ez az ügy ennyivel nem ér véget, további lépések fogják ezt követni a nemzetközi és a hazai életben is.” – nyilatkozta Gál. A képviselő benyújtott egy, az állampolgársági törvényt módosító indítványt is, melynek célja, hogy eltöröljék azt a korlátozó rendelkezést, miszerint elveszíti szlovák állampolgárságát az, aki más állam polgárává válik. „A módosítással lényegében azt szeretnénk elérni, hogy álljon helyre a 2010 előtti jogi állapot” – mondta Gál Gábor. Mind a magyar kormány, mind a Magyar Közösség Pártja csalódással értesült az Alkotmánybíróság döntéséről.

Bugár: Nem lehetséges az együttműködés

A Híd elnöke szerint nem lehetséges az együttműködés a két szlovákiai magyar párt között a november 15-i önkormányzati választásokon. Bugár Béla elmondta, hogy pártja a megyei választásokkor már megpróbálta az összefogást, ám az MKP akkor elutasította azt. „Az MKP elnöke, Berényi József úgy nyilatkozott, hogy az együttműködésről csak 2015 után lehet szó. Amennyiben valaki úgy gondolja, hogy kiszedegetné a mazsolát, mert néhány területen erősebb, s esetleg elképzelhető lenne az együttműködés a parlamenti választásokkor, akkor azt üzenem neki, hogy ez így nem működik.” – nyomatékosította Bugár. A Híd elnöke szerint nem a Híd volt az, aki elutasítóan lépett fel. Rámutatott, hogy milyen ellenségeskedés volt a megyei választásokkor, illetve az EP-s választások előtt. „Ha ez jellemzi majd az önkormányzati választásokat is, úgy az gátat szab az együttműködésnek.” – jelentette ki.

Tartományi kormány-átalakítás: Megkezdődtek a tárgyalások

Megkezdődtek a vajdasági tartományi kormány átalakításáról szóló tárgyalások, melyre előzetesen minden, a tartományi parlamentben képvisellel rendelkező párt meghívást kapott. A megbeszéléseket Pásztor István, a tartományi parlament és a Vajdasági Magyar Szövetség (VMSZ) elnöke vezeti. Az egyeztetésre végül nem mentek el a jelenlegi kormánykoalíció tagjai, vagyis a Demokrata Párt (DS), a Vajdasági Szociáldemokrata Liga (LSV), valamint az Új Demokrata Pár (NDS) sem képviseltette magát. Pásztor István csalódottságának adott hangot a megbeszélést követően: „Nem ringattam magam abba a hitbe, hogy minden kérdés kapcsán megegyeznek majd az álláspontjaink, de meg voltam győződve arról, hogy a gesztusomra és meghívásomra nem pofon lesz a válasz. Ez meglepett” – nyilatkozta a VMSZ elnöke. Ennek ellenére az ellenzéki pártok – Szerb Haladó Párt (SNS), a Szerb Szocialista Párt (SPS) köré tömörülő koalíció, a Szerbiai Demokrata Párt (DSS) és a Szerb Radikális Párt (SRS) – részvételével megtartották a kormány jövőjéről szóló megbeszélést, amelyet Pásztor pozitívan értékelt. A VMSZ elnökének beszámolója szerint a találkozón egy olyan kormány megalakításával kapcsolatos javaslat hangozott el, amelyben valamennyi parlamenti politikai párt képviselője helyet kapna, de „más lehetőségeket is felvetettek”, továbbá megállapodtak abban, hogy a tárgyalásokat tíz nap múlva, azaz szeptember 26-án folytatják.

Befutó helyen szerepel a KMKSZ jelöltje a Petro Porosenko-vezette választási listán

A befutónak számító 62. helyet ajánlották fel Brenzovics Lászlónak, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) elnökének a Petro Porosenko ukrán elnök nevével fémjelzett választási listán, így az október 26-án tartandó ukrain választásokon magyar jelölt is parlamenti mandátumhoz juthat. A KMKSZ még májusban kötött választási együttműködési megállapodást az akkor még államfőjelölt Porosenkóval, aki vállalta, hogy megválasztása esetén a szövetség támogatásáért cserébe egyebek mellett elősegíti a kárpátaljai magyarság parlamenti képviseletének biztosítását. A KMKSZ választmánya szombati ülésén döntött arról, hogy elfogadja a 62. helyet a Petro Porosenko Blokk listáján. A biztosnak tűnő parlamenti hely felajánlásával Porosenko pártja vélhetően az ukrán Központi Választási Bizottság (CVK) korábbi kedvezőtlen döntését is kompenzálni kívánta, amely elutasította a KMKSZ kérelmét a tömbmagyarság településeit magában foglaló, magyar többségű egyéni parlamenti választási körzet kialakítását illetően. Brenzovics László a valasz.hu-nak úgy nyilatkozott, hogy a listás hely elfogadása ellenére nem adják fel a CVK kedvezőtlen döntése elleni küzdelmet, és beadványt fognak benyújtani a strasbourgi Emberi Jogok Európai Bíróságához.

